

Destination SMEs -hankkeen opintomatka Auvergne, Ranska 12.–16.12.2016

Matkaraportti

Destination SMEs -hankkeen toinen opintomatka suuntautui Ranskan keskialueelle, Auvergneen. Vuoden 2016 alussa noin 1,3 miljoonan asukkaan Auvergne liitettiin osaksi Rhône-Alpesin aluetta, jolloin uuden alueen (Auvergne-Rhône-Alpes) asukasmäärä nousi 8 miljoonaan henkilöön.

Auvergnen alueella on useita ulkoilukeskuksia, joissa on mahdollista mm. lasketella. Huono lumitilanne on kuitenkin haastanut alueen matkailutoimijat pohtimaan uusia keinoja, joilla voidaan houkutella matkailijoita alueelle ja pidentää matkailuseasonkia. Opintomatkan aikana tutustuttiin eri ulkoilukeskuksiin, yritysverkostoihin ja muihin toimintamalleihin, jotka ovat edistäneet pk-yritysten kilpailukykyä.

Pessade ulkoilukeskus

Benjamin KOBELCZUK, Les Cheires matkailuyhdistys, <http://winter.tourisme-lescheires.com/>

Les Cheires on 11 kunnan muodostama alue Clermont-Ferrandin kaupungin, Puy de Sancy vuoren ja Allierin laakson välillä. Alueen matkailutoimijat ovat pk-yrityksiä, jotka tarjoavat mm. majoituspalveluja ja erilaisia ulkoiluaktiviteetteja. Les Cheiresin alueen yhteisöjä edustaa yhdistys (association of communes Les Cheires), joka laatii alueen kehittämisstrategian, toteuttaa investointeja ja koordinoi toimintaa. Yhdistyksen alaisuuteen kuuluu Les Cheiresin matkailuvirasto, jonka tehtävänä on puolestaan markkinoida ja hallinnoida alueen ulkoilukohteita ja toimitiloja, kaupallistaa toimintaa ja toimia eri verkostoissa. 15 vuoden aikana matkailuvirasto on toteuttanut investointeja 6 miljoonalla eurolla. Viraston kehittämispainopisteet ovat

ulkoiluaktiviteettien kehittämisessä. Viraston strategiat mukailevat aina alueellisia tai eurooppalaisia kehittämissuunnitelmia. Toimintaan on saatu rahoitusta mm. Euroopan aluekehitysrahastosta.

Matkailuvirasto panostaa yritysten välisen yhteistyön kehittämiseen. Se järjestää kerran kuukaudessa matkailutoimijoiden tapaamisia, joissa yrittäjät tutustuvat toistensa toimintaan ja voivat viritellä uusia yhteistyökuvioita. Tapaamisiin kuuluu yleensä vierailu jossakin alueen yrityksessä/kohteessa.

Lisäksi matkailuviraston tavoitteista on saada ihmiset harrastamaan ulkoiluaktiviteetteja. Yhtenä toimenpiteenä oli AcroFun-seikkailupuiston rakentaminen Pessade ulkoilukeskukseen. Investointi oli suuruudeltaan noin 250 000 euroa ja sen ansiosta keskus voi olla auki ympäri vuoden. AcroFun koostuu korkealle puihin viritetyistä verkoista, joita pitkin voi liikkua ilman turvavarusteita (kuva 1.) Myös muilla aktiviteeteilla, kuten sähköpyörien vuokrauksella on pidennetty kohteen matkailusesonkia.

Opintomatkan aikana hankepartnerit kävivät vierailulla Pessaden ulkoilukeskuksessa, jossa heille kerrottiin lisää Les Cheires matkailuviraston toiminnasta ja keskuksen tarjoamista aktiviteeteista. Pessaden ulkoilukeskuksen päärakennus on rakennettu julkisella rahoituksella (kunnat, alueneuvos). Keskukseen on myös hankittu urheiluvälineitä (sukset, lumikengät, sähköpyörät jne.), joita alueen yritykset voivat vuokrata. Myös rakennuksen tilat ovat yritysten käytössä. Tämä on hyvä esimerkki siitä, miten alueet voivat tukea paikallisten pk-yritysten toimintaa. Rahoitusta on myönnetty hankeeseen rakennerahasto-ohjelman ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti.

Kuva 1. AcroFun

Yksi Pessaden ulkoilukeskuksen tiloja hyödyntävä yrittäjä on Didier Pradon, jonka opastuksessa kävijät voivat testata ampumahiihtoa (www.biathlon-attitude.com) (kuva 2.). Pradonin tarjoama aktiviteetti ei ole sidottu tiettyyn paikkaan, vaan hän voi kuljettaa välineet sinne, missä asiakkaita on. Myös lumettomana aikana voi järjestää leikkimielisiä kilpailuja ryhmille.

Kuva 2. Biathlon attitude

Ambert - Crêtes du Forez

Thomas BARTHELEMY, Crêtes du Forez

Ambert - Crêtes du Forez on alue, joka sijaitsee Auvergnen ja Rhone-Alpesin välillä. Alueella on runsaasti ulkoiluaktiiviteetteja järjestäviä toimijoita ja myös ulkoilukohteita. Alueen kolme kuntaa ovat perustaneet ulkoiluyhdistyksen, joka kehittää toimintaa alueella laaditun strategian mukaisesti. Strategian tavoitteisiin kuuluu mm. matkailukohteiden ja aktiviteettien kehittäminen eri teemojen ja asiakasryhmien mukaisesti, tehokkaiden markkinointityökalujen kehittäminen ja alueen sidosryhmän aktivointi ja verkostoitumisen koordinointi. Tavoitteita on pyritty toteuttamaan EU-rahoituksen avulla. Muutamia hankkeita on toteutettu Prabourén ulkoilukeskuksessa.

Auvergne Nouveau Monde -verkosto

Emmanuelle COLLIN, Auvergnen matkailun kehittämisvirasto, <http://www.auvergne-nouveau-monde.fr/>

Auvergnen alue sijaitsee keskellä Ranskaa alueella, joka ei juurikaan erotu muiden joukosta. Alueen imagoa ja mainetta haluttiin parantaa uuden brändin (Auvergne Nouveau Monde, "Auvergne Your New World") avulla ja tehtävää varten perustettiin uusi yhdistys. ANM yhdistys saa toimintaansa julkista (aluehallinto) ja yksityisrahoitusta (jäsenmaksut) sekä EU-rahoitusta (hankkeet). Alueen imagoa rakennettiin yhdessä Auvergnen asukkaiden kanssa. Suunnitteluvaiheessa toteutettiin laaja kysely, jonka perusteella valittiin ne tekijät, jotka kuvaavat parhaiten aluetta. Uuden brändin mukaisesti yhdistys on toteuttanut useita markkinointitempauksia. Näistä esimerkkinä mm. pop-up-kauppa Pariisissa, joka esittelee alueen tuottajia ja taiteilijoita. Lisäksi se on julkaissut rekrytointioppaita ja houkutelut alueelle työntekijöitä.

Auvergne Nouveau Monde –verkoston jäsenenä on paikallisia yrityksiä, jotka noudattavat brändin arvoja. ANM markkinoi verkoston jäseniä ja jäsenet saavat käyttöönsä ANM-logon.

Sinilippu-ympäristösertifikaatin saanut Aydat järvi

Anne TICHIT, Les Cheires matkailuvirasto

Aydat järvi on Auvergnen alueen suurin järvi (0,65km²) ja sille on myönnetty Blue Flag -sertifikaatti. Sertifikaatin saatua järvi on houkutelut enemmän kävijöitä kuin aikaisemmin (markkinointietu) ja sen ympäristöä on kunnostettu. Uimisen lisäksi alueella voi harrastaa purjehdusta, melontaa, kalastusta, SUP-lautailua jne. Alueella on myös suoalue (kuva 3.), jossa voi tarkkailla vesilintuja. Sinilippu-sertifikaatin saaneet järvet saavat rahoitusta alueen ympäristön kehittämiseen. Suomessa sinilippuympäristö-sertifikaatit ovat käytössä lähinnä satama-alueilla.

Kuva 3. Aydat järven aluetta

Cap Guéry ulkoilukeskus

Olivier GORRIER ja Stéphane GUISTHAU, <http://www.capquery.com/>

Cap Guéry:ssä kuntien ja alueneuvoston tuella oli rakennettu opastuskeskus sekä erityisesti lapsiperheille tarkoitettu seikkailullinen luonto- ja näköalapolku. Polun pituus oli 1 km ja se oli keskeisiltä osiltaan toteutettu puurakenteisena sisältäen useita riippusiltoja sekä näkötorneja. Lisäksi reitin varrelta löytyy alueen linnuista kertovia opastauluja ääninäytteineen sekä ääniefektein varustettuja oikeankokoisia eläinfiguureja. Reitin varren ”ulkoilumetsään” oli sijoitettu pieniä varaustupia ja muita majoitusrakenteita. Kantavana ideana oli rakentaa kohteesta pohjoismaista tunnelmaa tavoitteleva teemapuisto, minkä vuoksi pääosa rakenteista oli toteutettu hirrestä. Opastuskeskus-ravintolan rakentamiskustannukset olivat olleet noin 1,0 miljoonaa euroa ja maisemapolun noin 0,8 miljoonaa euroa. Kävijöitä on ollut nyt käynnistysvaiheessa noin 5 000 henkilöä ja tavoitteena on 15 000 kävijää vuodessa. Keskuksesta voi vuokrata käyttöön suksia, pulkkia ja muita urheiluvälineitä.

Prabouré ulkoilukeskus

François PHILIBERT, ulkoilukeskuksen julkinen/yksityinen hallinto-organisaatio, www.praboure.fr

Prabourèn ulkoilukeskus sijaitsee Auvergnen maakunnan itäosassa. Opintomatkan osallistujat tutustuivat keskuksen kehittämisestä ja ylläpidosta vastaavan puolijulkisen yhtiön toimintaan. Kohteen aktiviteetti-tarjonnan painopisteenä on viime vuosiin asti ollut hiihtokeskustoiminta, mutta se on viime aikoina kärsinyt lumen vähyydestä. Hiihtokeskuksen olivat alun perin perustaneet yksityiset sijoittajat, mutta toiminnan ajaututtua hankaluuksiin omistajuus siirtyi yhteiskunnallisen yrityksen toimintaperiaatteella operoivalle puolijulkiselle yhtiölle. Yhtiön omistus rakentuu paikallisten kuntien sekä paikallisen liike-elämän varaan. Tavoitteena on pyrkiä säilyttämään ulkoilualan vetovoima ja tämän välityksellä tukea paikallisen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Yhtiön toiminnan kannalta kriittinen asia on lumen saaminen laskettelurinteisiin kevättalven hiihtolomakaudella helmi-maaliskuussa. Yhtiön edustajien mukaan talvisezonki 2016 oli ensimmäinen, jolloin säätila ei mahdollistanut rinteiden avaamista. Kompensoidakseen talvisezonkiin liittyviä ongelmia yhtiö oli päättänyt rakentaa hiihtokeskuksen yhteyteen vaijeriliukuradan. Radan pituus jarrutusramppeineen on 800 metriä ja matkalla rata ylittää jokikanjonin 110 metrin korkeudessa. Ratainvestoinnin suuruus oli 160 000 euroa ja se on osoittautunut menestykseksi, sillä kohteen kävijämäärät ovat lisääntyneet huomattavasti investoinnin jälkeen. Vaijeriliukuradan päätepisteestä pääsee takaisin ulkoilukeskukseen **Via Ferrata vaellusreittiä** pitkin. Reitti tulee kulkea turvavarusteissa, sillä reittiin kuuluu kalliokiipeilyosuuksia. Via Ferrata reitin valmistuskustannukset olivat noin 120 000 €. Näiden aktiviteettien lisäksi kohteeseen on hankittu sähköpyöriä (30 000 €/15kpl). Ulkoilukeskuksessa vierailee vuosittain noin 40.000 – 50.000 kävijää. Kävijämäärät ovat lisääntyneet huomattavasti erityisesti vaijeriliukuradan asennuksen myötä.

Nattitude verkosto

Thomas DUCLOUTRIER, Regional Tourist Development Board of Auvergne, <http://bit.ly/1ZHuM24>

Nattitude on majoitusalan yritysten verkosto, jonka jäseniksi pääsevät sellaiset yritykset, joiden toiminta on ympäristöystävällistä ja korkealaatuista. Majoituskohteiden laatua ja kestävä matkailutoimintaa seurataan. Nattitude-verkostoon haluavat toimijat täyttävät itsearviointilomakkeen, jossa arvioidaan missä määrin kohteet vastaavat verkoston kriteerejä. Jos majoituspaikka katsotaan soveltuvaksi verkostoon, järjestetään arviointivierailu. Jos arviointivierailussa todetaan, että majoitusyritys ei vastaa verkoston minimivaatimuksia, tarjotaan yritykselle apua toiminnan kehittämiseen. Ideana on, että kaikkia verkostoon haluavia yrityksiä autetaan saavuttamaan vaaditut tavoitteet. Tällä hetkellä verkostossa on yli 180 jäsentä, jotka saavat verkoston kautta näkyvyyttä sekä käyttöönsä erilaisia markkinointimateriaaleja. Toimintaa koordinoi ja rahoittaa Auvergnen alueen matkailuneuvosto (Regional Tourist Development Board of Auvergne).

WOOM start-up

Guillaume VOLHIRON, www.lebivouac.com/startup/woom/

WOOM (Word of Mouth) on mobiiliapplikaatio, jonka avulla käyttäjät voivat löytää tietoa lähialueen tapahtumista ja aktiviteeteista. Tällä hetkellä applikaatio kattaa Auvergnen alueen, mutta tavoitteena on laajentaa toiminta-aluetta. Suurin osa applikaatiossa olevista aktiviteeteista ja tapahtumista ovat ilmaisia, mutta ohjelman kautta voi markkinoida myös maksullista ohjelmaa sekä tehdä varauksia. Vain sellaiset henkilöt, jotka ovat osallistuneet tapahtumaan tai aktiviteettiin, voivat arvioida ja pisteyttää niitä. Applikaation kautta markkinoidaan myös Auvergne Nouveau Monde -verkoston tapahtumia.

OXSITIS ja urheilualan yritysten verkosto (Outdoor Sports Valley)

Fabien ANDRIEUX, OXSITIS, <http://www.oxsitis.fr> ja <http://www.outdoorsportsvalley.org/pro/en/>

OXSITIS-yritys valmistaa urheilu- ja teknisiä varusteita erilaisiin olosuhteisiin. Tuotteet testataan tarkasti ja niitä kehitetään jatkuvasti. Oxsitis kuuluu yhteen Auvergnen alueen urheilualan yritysverkostoista.

Outdoor Sports Valley (OSV) viittaa sekä maantieteelliseen alueeseen että urheilualan yritysten verkostoon. OSV kattaa koko Alppien alueen, jossa on tuhansia urheilualan yrityksiä. Verkostoon kuuluu tällä hetkellä 380 jäsentä, joista 220 on aktiivisia. Vuonna 2009 perustetun OSV-verkoston tavoitteena on yhdistää, edustaa ja vaikuttaa urheilualan kehitykseen. Verkoston toimenpiteisiin kuuluvat mm. jaetut palvelut ja yhteishankinnat, joiden avulla yritykset ovat onnistuneet säästämään kustannuksissa. Näihin kuuluvat mm. yhteiset toimituspalvelut ja kulkuneuvojen vuokraus. Lisäksi verkoston jäsenet saavat alennuksia erilaisista palveluista (mm. koulutukset, valokuvauspalvelut) ja kattavasti tietoa alan kehitystrendeistä, uusimmista markkinatutkimuksista ja tapahtumista.